

Похмура реальність російського законодавства про домашнє насильство

■ ■ ■ [bbc.co.uk/bbcthree/article/0dd0ab91-145a-4137-bf87-28d0498c8d56](https://www.bbc.co.uk/bbcthree/article/0dd0ab91-145a-4137-bf87-28d0498c8d56)

Jenny Stallard

1 February 2018

Зовні Вероніка* виглядає як звичайна мама, яка готує чашку чаю, а її діти граються біля її щиколоток. Однак, коли з її чашки піднімається пара, вона не розслабляється й не спілкується в соціальних мережах, поки діти балакатимуть. Вона на вістрі ножа, ховається від чоловіка.

«Чоловік намагався мене задушити. Він залишив мене без свідомості і думав, що вбив мене», – розповідає 38-річна Вероніка. «Він сказав мені, що має право робити все, що забажає, тому що він господар».

Вероніка сплескує пальці, нервово дивлячись на кімнату. Каже, поліція хоче їй допомогти, але через закон вона безсила. Це не якась антиутопічна драма, де жінки стають громадянами другого сорту, якими «володіють» їхні чоловіки. Це Росія 2018 року.

У січні минулого року російське законодавство про домашнє насильство було змінено. Деякі форми насильства були декриміналізовані спочатку нижчим парламентом, відомим як Дума, а потім схвалений президентом Путіним.

Тепер, якщо ви побили свою дружину — або навіть будь-кого з членів сім'ї — але не настільки сильно, щоб їх госпіталізувати, і це ваше перше зареєстроване правопорушення, ви більше не підете до в'язниці на два роки, як було раніше за законом. Натомість ви отримаєте штраф у розмірі від 5 до 30 000 рублів (близько 375 фунтів стерлінгів) або до 15 днів ув'язнення. Крім того, деяких жінок змушують сплачувати штрафи, накладені на їхніх кривдників, причому несплачені штрафи часто знімаються зі спільних банківських рахунків.

Новий документальний фільм Стейсі Дулі « Війна Росії з жінками » досліджує вплив цієї зміни в законодавстві. Стейсі зустрічає таких жінок, як Вероніка, які намагаються втекти від домашнього насильства, а також спілкується з чоловіками, які відсиділи за домашнє насильство, а також з тими, хто пройшов реабілітацію.

Критики побоюються, що запровадження «закону про ляпасів» уже нормалізувало підвищення рівня насильства щодо жінок, а мер четвертого за величиною міста Росії повідомив про різке зростання кількості інцидентів після зміни.

Дійсно, за оцінками , понад 600 російських жінок вбивають щомісяця у власних будинках, і що до 36 000 жінок щодня піддаються насильству. І для тих, хто хоче піти, історія не закінчується коротким перебуванням у притулку, як це було для Вероніки. У грудні минулого року 34-річний Максим Грибанов так сильно побив свою цивільну дружину Анастасію Овсяннікову, що вона впала в кому і померла. Тепер йому загрожує до 15 років позбавлення волі.

Тим часом ті, хто чинить відсіч, можуть отримати тюремне ув'язнення, як-от Наталія Маркелова, яка стверджує , що вбила свого чоловіка під час самозахисту, і була засуджена до восьми років позбавлення волі.

Багато російських депутатів стверджують, що новий закон захищає сім'ю – він не дозволяє поліції або закону втручатися в приватні справи між чоловіком і дружиною. Він відомий як «закон про ляпаса» і викликаний поверненням до традиціоналізму, яке очолювало Православна Церква під час третього терміну Путіна.

У Великій Британії важко побачити будь-яке виправдання для зміни законодавства, яке декриміналізує насильство. У документальному фільмі Стейсі зустрічає різних жінок, які ховаються від своїх чоловіків, які їх били. Ці жінки розповідають, як бояться за своє життя; як їхніх дітей також били, або що на них напали під час вагітності.

Після візиту до Вероніки Стейсі зустрічається з Альоною, яка живе у віддаленому селі зі своїм чоловіком Германом. Вони живуть відповідно до традиційних цінностей, і вона відкрито зізнається на камеру Стейсі, що її чоловік б'є її, хоча вона мовчить, коли її запитують, скільки разів це траплялося.

ВВС Три

Це різкий контраст із жінками в Жіночому кризовому центрі «Кітеж» під Москвою, яким керує Альона Садікова, куди Стейсі їде далі. Там 22-річна Марія* нервує, бо боїться, що чоловік знайде її та їхнього 18-місячного сина. Він бив її під час вагітності та продовжував після народження сина, «іноді вдаряючи дитину по голові, коли їй не було й місяця», — каже вона. Марія втекла з дитиною, оскільки чоловік бив її сковородою. Відтоді вона переховується. Її власний батько потрапив до в'язниці за вбивство матері.

Деякі чоловіки каються. У Санкт-Петербурзі діє реабілітаційна програма, яку проводить отець Олександр Гаврилов, православний священник, який адаптував 12-ступеневу програму Анонімних Алкоголіків, щоб вона включала його віру. Він вилікував сотні алкоголіків, і коли Стейсі приходить, щоб спробувати трохи поглянути на чоловіків, які хочуть уникати алкоголю та відвернутися від насильства, Олександр каже, що бачить, що домашнє насильство передається «з покоління в покоління» — так само, як у Марії. досвід - і бачить свою роботу в тому, щоб навчити чоловіків зупинити цей цикл.

«[Цей новий закон] — дивний закон, у ньому немає логіки, — каже він. — Дехто не погоджується зі мною [що новий закон неправильний], але я вважаю, що ми все одно маємо продовжувати виконувати свою роботу».

Один чоловік зустрічає Стейсі на сходах під час реабілітаційної зустрічі та йде на камеру, щоб поговорити про своє колишнє життя — побиття жінок — і свою реабілітацію. Загалом Андре провів у в'язниці два десятиліття за різні злочини, які не розглядаються в документальному фільмі. Він зізнається, що «зрадив» своїй колишній, з якою має дитину. «Я побив її кілька разів, — каже він. «Не так важко. Якби я вдарив із повної сили, я б убив. Я намагався її не вбивати».

У той час як такі люди, як Андре, обіцяють змінитися, тисячі все ще мають новий закон на своєму боці. У той час, як законодавчі поправки обговорювалися минулого року, проводилися протести, і жіночі правозахисні групи відреагували люто. Деякі навіть зайшли так далеко, що імітували сцени насильства, *зображені нижче*. Але це було марно.

Гетті

Протестувальники влаштовують сцени домашнього насильства

Є кілька підпільних організацій, де жінки дізнаються про права жінок і методи самозахисту. Стейсі відвідує деяких із них, наслуховавшись розповідей про жінок, яким погрожували зґвалтуванням, тому що вони хочуть зустрітися та обговорити фемінізм. Організацій небагато - вони не є незаконними, але організатори живуть у страху перед

людьми, які надсилають їм погрози, коли вони можуть отримати номери їхніх телефонів. А тим часом для таких жінок, як Вероніка, реальністю є щоденний страх залишитися злиденним або мертвим.

Стейсі Дулі розслідує: російська війна проти жінок зараз на iPlayer

Ці організації пропонують інформацію та підтримку щодо домашнього насильства.